

Khall 21.9.2026
739/00.04.02/2026

Konsernipalvelujohtaja Vesa Urtti, puh. 0400 447 383

Keski-Suomen liitto pyytää jäsenkunniltaan esityksiä talousarviosta 2027 sekä talous- ja toimintasuunnitelmasta 2027—2029. Keski-Suomen liiton talousarvion 2027 sekä taloussuunnitelman 2027—2029 valmistelu on käynnistynyt loppukeväästä. Talouden ja toiminnan suunnittelu mittareineen jatkuu liitossa syyskuun ajan. Lopullinen talousarvio ja toimintasuunnitelma tulevat maakuntahallituksen käsittelyyn 30.10.2026. Alustava talousarvio ja -suunnitelma tulee lähettää kunnille 15.11. mennessä ja hyväksytty talousarvio ja suunnitelma vuoden loppuun mennessä. (Perussopimus, 24 5)

Keski-Suomen liiton perussopimuksen mukaan liiton jäsenkunnille on varattava tilaisuus esitysten tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Keski-Suomen liitto pyytää kunnilta näkemyksiä liiton taloudesta sekä toiminnan sisällöstä, tavoitteista ja painopisteistä tuleville vuosille. Kuntia pyydetään toimittamaan esitykset ja kommentit 7.10.2026 mennessä.

Kaupunginhallitus päättää esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä

Jämsän kaupunki pitää talousarvion tasapainoisuutta ja maksuosuuksien malttia myönteisenä asiana tiukassa kuntatalouden tilanteessa. Jämsän maksuosuus vuodelle 2027 (281 565 euroa) on perusteltu, ja kaupunki edellyttää, että Keski-Suomen liiton toiminta tuottaa vastinetta koko maakunnan ja kaikkien sen kuntien elinvoimalle.

Jämsän kaupunki korostaa, että Keski-Suomen liiton tulee aluekehittämisessä, edunvalvonnassa ja maakuntakaavoituksessa ottaa huomioon maakunnan erilaisten alueiden strategiset vahvuudet. Jämsä on Keski-Suomen eteläinen kasvualue ja merkittävä teollisuuden, ilmailu- ja puolustusteknologian sekä matkailun keskus, jonka kehitys tukee suoraan koko Keski-Suomen elinvoimaa.

1. Saavutettavuus ja liikennejärjestelmä

Toimintasuunnitelmassa nostetaan esille henkilöjunaliikenteen ostopalvelut ja liikenneverkon kehittäminen. Jämsä muistuttaa, että **Tampere–Jyväskylä-raideyhteys** ja Jämsän asema sen varrella ovat kriittisiä koko maakunnan saavutettavuudelle ja työvoiman liikkuvuudelle.

- Jämsän kaupunki edellyttää, että liitto edistää aktiivisesti pääradan ja lähi- ja taajamajunaliikenteen kehittämistä välillä Tampere–Jämsä–Jyväskylä.

- Poikittaisliikenteen ja logistiikan sujuvuus (valtatie 9 ja valtatie 24) on turvattava. Valtatie 9 on yksi Suomen tärkeimmistä elinkeinoelämän kuljetusväylistä, jonka kehittäminen hyödyttää koko Keski-Suomea ja sen vientiteollisuutta.
- Hallin alueen saavutettavuus tulee huomioida osana maakunnan liikennejärjestelmän kehittämistä. Hallin valtakunnallisesti merkittävän ilmailu- ja puolustusteollisuuden toimintavarmuus edellyttää turvallisia ja toimivia tieyhteyksiä. Hallin tieyhteyksien kehittäminen on elinkeinoelämän ja työmatkaliikenteen lisäksi myös kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden kysymys.

2. Kokonaismaakuntakaava sekä turvallisuus ja resilienssi

Uudistuva teollisuus, tekoäly ja puolustusteknologia (Central Finland Defence Network): Toimintasuunnitelmassa korostetaan kokonaisturvallisuuden, resilienssin sekä puolustus- ja turvallisuusteollisuuden vahvistamista (ml. Central Finland Defence Network).

- Jämsällä (Hallin alueella) on pitkät perinteet ja strateginen valtakunnallinen rooli ilmailu- ja puolustusvälineteollisuudessa sekä komposiittiosaamisessa.
- Jämsän kaupunki esittää, että Keski-Suomen liitto nostaa Hallin ilmailu- ja puolustusteknologiaklusterin vahvemmin esille maakunnan kokonaisturvallisuus- ja edunvalvontastrategiassa sekä tukee alueen yritysekosysteemin kasvua ja investointien houkuttelemista ja alueen toiminnan edellyttämien liikenneyhteyksien kehittämistä.

Kaavoitus ja bio-/kiertotalous: Kokonaismaakuntakaavan laadinnassa ja RYHTI-järjestelmän käyttöönottossa tulee varmistaa, että kaavoitus mahdollistaa joustavasti teollisuuden uudet vihreän siirtymän ja bio- ja kiertotalouden investoinnit Jämsän seudulle. Kaavoituksella ei saa luoda tarpeettomia rajoituksia uusiutuvan energian tai teollisuusalueiden laajentamiselle.

3. EU-rahoitus ja Keski-Suomen kehittämisrahasto

Älykäs erikoistuminen ja EU2028-valmistelu: Uuden EU-ohjelmakauden valmistelussa ja älykkään erikoistumisen strategian päivityksessä Keski-Suomen liiton tulee varmistaa, että rahoituksen painopisteet huomioivat myös Jyväskylän kaupunkiseudun ulkopuolella sijaitsevat vahvat teollisuus- ja matkailumaakunnan keskukset.

- Jämsän matkailuekosysteemi (Himoksen alue) on koko Keski-Suomen merkittävin ympärivuotisen matkailun vetovoimatekijä. Matkailun kansainvälistymistä, infrayhteyksiä ja kestävyyttä (vihreä siirtymä) tulee tukea EU-hankerahoituksella.

Keski-Suomen kehittämisrahasto: Jämsän kaupunki pitää hyvänä, että Keski-Suomen kehittämisrahastosta (650 000 €/v) suunnataan rahoitusta

maakuntaa uudistaviin teemoihin (kuten nuorten työllisyys, turvallisuus ja elinvoima). Kaupunki toivoo rahoituskriteereiltä joustavuutta siten, että myös seudulliset, kuntarajat ylittävät elinkeino- ja matkailuhankkeet pääsevät tehokkaasti hyödyntämään rahaston tukea.

Yhteenveto Jämsän kaupungin keskeisistä esityksistä:

1. **Saavutettavuus:** VT9:n parantaminen, Tampere–Jämsä–Jyväskylä-raideyhteyden ja junaliikenteen kehittäminen sekä Hallin strategisen teollisuusalueen turvalliset ja toimintavarmat tieyhteydet on pidettävä maakunnallisen edunvalvonnan kärjessä.
2. **Puolustus- ja turvallisuusteollisuus:** Jämsän/Hallin ilmailu- ja puolustusteknologiaosaaminen on kytkettävä tiiviisti Keski-Suomen kokonaisturvallisuuden ja Defence Network -verkoston toimenpiteisiin.
3. **Elinkeinoelämä ja matkailu:** Älykkään erikoistumisen strategiassa ja EU-rahoituskauden valmistelussa on tunnistettava Himoksen ja Jämsän teollisuuskeskittymän merkitys koko maakunnan kasvuksi.
4. **Kuntayhteistyö:** Keski-Suomen liiton tulee vahvistaa vuoropuhelua ja edunvalvontayhteistyötä eteläisen Keski-Suomen kuntien ja yrityskentän kanssa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Hallintosääntö § 28 / kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Ehdotus

Konsernipalvelujohtaja Vesa Urtti

Kaupunginhallitus hyväksyy seliteosan mukaisen lausunnon koskien Keski-Suomen liiton talousarviota ja toimintaa v. 2027-2029.

Päätös